

Politica de Eficienta Energetica a Romaniei

BUCURESTI

2009

Politica de Eficienta Energetica

- Guvernul are un rol esențial și legitim în implementarea unei politici energetice, orientate spre economia de energie și crearea cadrului legislativ pentru dezvoltarea sectorului energetic.
- Obiectivul general al strategiei sectorului energetic, pentru perioada 2007-2020, îl constituie satisfacerea necesarului de energie atât în prezent, cât și pe termen mediu și lung, la un preț cât mai scăzut, adecvat unei economii moderne de piață și a unui standard de viață civilizat, în condiții de calitate, siguranță în alimentare, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Politica de Eficienta Energetica

Printre direcțiile de acțiune ale strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020, convergente cu cele ale politicii energetice a Uniunii Europene, în condițiile în care România trebuie să recupereze decalajul de performanță economică față de țările dezvoltate se regăsesc:

- creșterea siguranței în alimentarea cu energie atât din punct de vedere al mixului de combustibili cât și al infrastructurii de rețea;
- dezvoltare durabilă, prin
  - creșterea eficienței energetice pe tot lanțul resurse, producere, transport, distribuție, consum;
  - promovarea utilizării resurselor energetice regenerabile, în conformitate cu practicile din Uniunea Europeană
- creșterea competitivității economice,
- reducerea impactului asupra mediului

Politica de Eficienta Energetica

- O contribuție majoră la realizarea obiectivului strategiei o reprezintă, după cum se observă, *creșterea eficienței energetice*, unul dintre elementele prioritare ale politicii energetice românești, în concordanță cu politica UE. O eficiență energetică sporită poate aduce contribuția decisivă pentru obținerea durabilității, competitivității și a securității aprovizionării.
- Politica de eficiență energetică este, prin excelență, o politică ale cărei efecte sunt sesizabile pe termen lung. Obținerea unor rezultate relevante este condiționată de continuitatea și coerența măsurilor luate în diferite perioade de dezvoltare

Politica de Eficienta Energetica

- Economia de energie obținută prin eficiența energetică este resursa cea mai ieftina de energie si cea mai avantajoasa pentru mediu înconjurător, comparativ cu resursele de energie regenerabilă sau de combustibili fosili.
- Prin acțiunile întreprinse în domeniul eficienței energetice România va contribui la limitarea creșterii previzionate a temperaturii globale, respectiv a emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Aceste acțiuni vor contribui atât la reducerea impactului negativ asupra mediului, cât și la creșterea securității în alimentare, diminuand gradul de dependenta a României de importurile de energie.

Politica de Eficienta Energetica

Cadrul legislativ pentru sustinerea actiunilor de promovare a masurilor de eficienta energetica

- Legea nr. 199/2000 privind utilizarea eficientă a energiei, modificată și completată prin Legea 56/2006,
- Legea nr. 3/2001 pentru ratificarea Protocolului de la Kyoto
- OUG nr. 174/2002 privind instituirea unor măsuri speciale pentru reabilitarea termică a clădirilor de locuit multietajate, aprobată prin Legea nr. 211/2003
- HG nr. 1535/2003 privind “Strategia de Valorificare a Surselor Regenerabile de Energie
- HG nr. 443/10.04.2003 privind promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile de energie
- HG nr. 163/2004 privind aprobarea “Strategiei Naționale privind Eficiența Energetică
- HG 219/2007 privind cogenerarea de inalta eficienta
- Legea nr.13/2007 Legea energiei electrice
- OG 22/2008 privind eficiența energetică si promovarea utilizării la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie

Politica de Eficienta Energetica

cadru instituțional

Ministere cu atribuții în domeniul eficienței energetice sunt:

- **Ministerul Economiei** (ME) aplică politica Guvernului în sectorul energetic, inclusiv în domeniul eficienței energetice și resurselor regenerabile;
  - **Ministrul Dezvoltării Regionale și Locuinței** (MDRL) se implica in realizarea reducerii consumului de energie pentru locuințe;
  - **Ministrul Administrației și Internelor** (MIA), responsabil pentru eficienta energetica la nivelul administrației locale;
  - **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii** (MTI), pentru sectorul transporturilor
  - **Ministerul Mediului** (MM);. Ministerul Transporturilor (MT),
- Agenției Române pentru Conservarea Energiei (ARCE)
  - Observatorul Energetic Național (OEN)
  - Fondul Român de Eficiență Energiei

Politica de Eficienta Energetica

In conformitate cu Noua Politică Energetică a Uniunii Europene (UE) elaborată în anul 2007, energia este un element esential al dezvoltării la nivelul Uniunii

In ceea ce privește dezvoltarea durabilă, trebuie remarcat faptul că, în anul 2007, sectorul energetic era, la nivelul UE, unul din principalii producători de gaze cu efect de seră. In cazul neluării unor masuri drastice la nivelul UE, in ritmul actual de evoluție a consumului de energie si la tehnologiile existente în anul 2007, emisiile de gaze cu efect de sera vor creste la nivelul UE cu circa 5% și la nivel global cu circa 55% pana in anul 2030

Politica de Eficienta Energetica

Comisia Europeană a propus în setul de documente care reprezintă Noua Politică Energetică a UE următoarele obiective:

- *reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% până în anul 2020, în comparație cu cele din anul 1990.*
- *creșterea ponderii surselor regenerabile de energie în totalul mixului energetic de la mai puțin de 7% în anul 2006, la 20% din totalul consumului de energie al UE până în 2020;*
- *creșterea ponderii biocarburanților la cel puțin 10% din totalul conținutului energetic al carburanților utilizați în transport în anul 2020;*
- *reducerea consumului global de energie primară cu 20% până în anul 2020*

Politica de Eficienta Energetica

Strategia Națională de Eficiența Energetică a trasat ca obiectiv esențial al politicii energetice inteligente creșterea eficienței energetice in Romania pe întregul lanț - resurse naturale, producție, transport, distribuție, comercializare și utilizare finală - prin folosirea optimă a mecanismelor specifice economiei de piață, estimându-se o reducere cu 40% a intensitatii energetice pe ansamblul economiei naționale pana in anul 2015, fata de anul 2001.

Politica de Eficienta Energetica

- La 19 octombrie 2006, Comisia Europeana a adoptat Planul de acțiune privind eficiență energetică care cuprinde măsuri prin care UE ar putea face progrese vizibile în direcția îndeplinirii principalului său obiectiv, și anume reducerea consumului său global de energie primară cu 20% până în 2020.
- Directiva nr. 2006/32/CE privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice, care devine obligatorie și pentru România din anul 2008, prevede că statele membre UE se angajează să realizeze reducerea consumului de energie finală cu cel puțin 9% într-o perioadă de noua ani (2008-2016) comparativ cu media consumului din ultimii cinci ani pentru care există date disponibile (2001-2005)

Politica de Eficienta Energetica

- Urmare prevederilor art. 14(2) din această Directivă în România a fost elaborat *primul Plan Național de Acțiune in domeniul Eficienței Energetice*, care a fost înaintat Comisiei Europene, alături de toate Statele Membre, in iunie 2007.
- *Ținta intermediară stabilită pentru România pentru anul 2010 este de 940 mii tep, ceea ce corespunde unui procent de 4,5 % din media consumului de energie a anilor 2001-2005, respectiv 1,5 % anual pentru primii trei ani.*
- La stabilirea țintei s-a avut în vedere potențialul de economii de energie din România, pe sectoarele economiei din sfera de acțiune a Directivei nr. 2006/32/CE respectiv industrie, alte ramuri decât cele incluse în Planul National de Alocare de Emisii, rezidențial, terțiar și transporturi.

Politica de Eficienta Energetica

Consumul de energie finală în perioada 2001 - 2005

	2001	2002	2003	2004	2005	Medie anuala
Consumul final de energie	22.438	23.370	25.153	27.332	25.102	24.679
Consumul de energie în unități care desfășoară activități de consum final acoperite de Directiva de Comerț cu Emisii	3364	3695	3815	4151	4168	3839
Consumul final de energie în sfera de acțiune a ESD	19.074	19.675	21.338	23.181	20.934	20.840
din care:						
Populație	7.197	7.284	7.879	7.910	8.055	7.665
Servicii	1.629	887	1.826	2.001	2.095	1.688
Industrie în sfera ESD	5.987	6.921	7.077	7.134	6.337	6.691
Transporturi	3.975	4.305	4.319	5.195	4.244	4.551
Agricultură	286	278	236	220	203	245

Politica de Eficienta Energetica

Situatia comparativa pentru anii 2006 – 2008 a productiei de energie electrica, structura pe tipuri de combustibili si consumul

	2006	2007	GWh 2008*
TOTALPRODUCTIE, din care:	62.428	61.397	64.772
-Cărbune	26.975	26.711	27.531
-Hidrocarburi	11.509	11.054	8.902
- Hidro	18.327	15.916	17.105
- Nuclear	5.616	7.709	11.223
-Eolian	1	7	11
Consum brut intern	58.173	59.296	60.336

* date provizorii

Politica de Eficienta Energetica

Măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice incluse în primul Plan Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PNAEE) se înscriu în următoarele categorii:

- *Reglementări*
- *Informare și măsuri legislative* (Campanii de informare, Audit Energetic)
- *Acorduri voluntare și instrumente de cooperare* (Companii industriale, Acorduri pe Termen Lung)
- *Servicii energetice pentru economii de energie* (Finanțare cu a treia parte, Contracte de performanță energetică)
- *Mecanisme de eficiență energetică și alte combinații între celelalte sub-categorii* (Fonduri de eficiență energetică)
- *Instrumente financiare* (Subvenții, Scutirea de taxe la eliberarea autorizației de construire pentru efectuarea lucrărilor de reabilitare termică, Cofinanțarea lucrărilor)

Pentru realizarea țintelor de eficiență energetică se vor avea în vedere următoarele măsuri:

- Creșterea eficienței în utilizarea energiei electrice și a gazelor naturale în industrie, prin realizarea unor proiecte demonstrative pentru atragerea de investiții destinate modernizării echipamentelor și utilajelor tehnologice;
- Continuarea investițiilor pentru reabilitarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică din orașe și reducerea pierderilor de energie;
- Realizarea Programului național de reabilitare termică a clădirilor de locuit existente, aprobat de Guvern;
- Susținerea Programului național de creștere a eficienței energetice pentru perioada 2006- 2010, asociat cu un mecanism de acordare a sprijinului financiar de la bugetul de stat și bugetele locale
- Impunerea unor standarde de eficiență energetică în industrie, transporturi, construcții, agricultura, servicii și în sectorul rezidențial
- Susținerea programelor de eficiență energetică prin alocare de fonduri de la Fondul Român pentru Eficiența Energetică;
- Cofinanțarea de la buget a proiectelor vizând creșterea gradului de utilizare a resurselor regenerabile;
- Realizarea de proiecte și zone demonstrative de eficiență energetică;
- Crearea cadrului legislativ necesar dezvoltării pieței concurențiale de servicii energetice
- Promovarea tranzacționării certificatelor albe pentru stimularea investițiilor în creșterea eficienței energetice
- Promovarea acțiunilor de tip DSM (Demand Site Management)
- Acordarea de stimulente fiscale și financiare pentru realizarea proiectelor de creștere a eficienței energetice, cu respectarea condițiilor legale privind ajutorul de stat;

Finanțarea investițiilor care au ca obiectiv principal creșterea eficienței energetice se pot realiza:

- - de la bugetul de stat și bugetele locale
- -pe baza unui contract de performanță încheiat cu terți
- -prin utilizarea mecanismului de finanțare prin a 3-a parte
- -pe baza unui contract de performanță încheiat cu o Companie de servicii energetice (ESCO)
- -prin credite bancare obtinute de la organisme finantatoare externe (BM, BERD, BEI, JBIC) sau de la banci comerciale

Printre formele de susținere a proiectelor de eficiență care funcționează în prezent se numără:

-Alocații de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație în bugetele unor ministere;

- Pentru anii 2009-2010 se va realiza Programul national pentru cresterea Eficientei Energetice si utilizarea Resurselor Regenerabile de Energie in sectorul public, cofinantat de la bugetul de stat aprobat prin HG 1661 / 2008.;

- Programe anuale de acțiuni pentru reabilitarea termică a clădirilor multietajate elaborate de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și aprobate prin HG ca urmare a cadrului legal constituit prin OUG nr. 174/2002 privind instituirea măsurilor speciale pentru reabilitarea termică a unor clădiri de locuit multietajate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 211/2003, reactualizată prin OUG 187/2005

-Finanțarea proiectelor de investitii pentru cresterea eficientei utilizarii energiei prin Fondul Roman pentru Eficienta Energiei.

- In calitate de stat membru al UE, Romania va beneficia si de cofinantare prin Programul Operational Sectorial de Cresterea Competitivitatii Economice, care prin axele sale va stimula si cresterea eficientei energetice. Astfel Axa 4 se refera in mod expres la cresterea eficientei energetice si siguranta furnizarii, in contextul combaterii schimbarilor climatice.
- De asemenea, prin Programul Operational Sectorial de Cresterea Competitivitatii Economice, Axa 1 (axa IMM-urilor) firmele vor putea obtine finantare pe o perioada de 3 ani pentru obtinerea etichetei ecologice finantarea putand fi in proportie de 60%.

Politica de Eficienta Energetica

Concluzii

- Creasterea Eficientei Energetice este cea mai ieftina masura de reducerea a gazelor cu efect de sera;
- Eficienta Energetica trebuie privita ca un suport economic si creerea locurilor de munca;
- Prin masuri de E.E. se poate reduce valoarea notei de plata pentru cetateni si afaceri;
- Eficienta Energetica poate fi cheia rezolvarii problemelor de mediu si a cresterii consumului de energie necesar dezvoltarii;
- Ca urmare a programelor de utilizare eficientă a resurselor energetice si a energiei, precum si a restructurării sectoriale, rata anuală a creșterii consumului de energie primară va fi diferita de cea a creșterii economice, rezultând o decuplare semnificativă a celor doi indicatori

Politica de Eficienta Energetica

Concluzii

- Reducerea consumului de energie finală, prin măsuri de eficiență energetică va duce la contrabalansarea tendințelor de creștere exagerată a consumului de resurse primare si a consumului final de energie în toate sectoarele economiei românești, contribuind în mod benefic asupra:
  - dezvoltării economice si sociale, prin scaderea eforturilor financiare legate de importul de resurse, ameliorarea deficitului de cont curent si a balanței de plăți si realocarea resurselor financiare disponibilizate către domenii considerate prioritare în plan guvernamental (invatamant, sanatate, protectie sociala),
  - conservării resurselor naturale si stabilitatii preturilor internationale cu efect asupra securitatii in aprovizionarea cu resurse,
  - reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră si creșterii temperaturii globale.

Politica de Eficienta Energetica

Succesul în definirea și adoptarea unei politici naționale de eficiență energetică depinde, în ultima instanță, și de:

- eliminarea cauzelor pentru care nu se promovează investițiile în proiecte de eficiență energetică prin amendarea cadrului legislativ în vederea permiterii unei sustineri financiare reale,
- interesarea și implicarea mediului de afaceri, în vederea realizării obiectivelor propuse pentru îmbunătățirii eficienței energetice și dezvoltării de noi oportunități de afaceri,
- extinderea domeniului pentru acțiuni de eficiență energetică pe termen lung, prin stimularea creativității și încurajarea invențiilor și inovațiilor în domeniul tehnologiilor și aplicării practice a eficienței energetice,
- continuarea diseminării informațiilor privind modalitățile de accesare a fondurilor structurale în vederea absorbției lor cu succes.